

Gjør Det Selv

VANSKELIGHETSGRAD:
Platene er lette å jobbe med, så dette er en overkommelig gjør det selv-oppgave.

TIDSFORBRUK:
Ei helg bør være nok, hvis veggen allerede er klar.

PRIS:
Cirka 4500 kroner for 12 m² vegg, inkl. hjørnebeskyttere rundt vindu og dør.

**NY
smart
metode**

Platene limes på veggen som store, lette fliser.

Forbered veggen

Veggene skal først renses fullstendig for organiske materialer, som ellers kan oppta fukt og danne grobunn for soppvekst. De skal også renses helt for tapet, lim og maling, slik at eventuell fukt ikke bremses opp, men kan vandre fritt fra veggen, ut i platene og tilbake igjen.

Er veggene skjeve og ujevne, må du rette dem opp først. Det er også nå du skal få elektrikeren til å trekke kabler, som du kan skjule i veggen.

Husk å måle opp og bestille plater, lim, armeringsnett og hjørnebeskyttere i god tid, da dette sjelden er lagervare i bygg- og varehus rundt omkring.

1 Mål opp veggens areal, og trekk bare fra vinduer og dører hvis de utgjør en veldig stor del av veggene. Det kan fort bli svinn når du bruker de porøse platene, og du bør jo ikke få for få plater.

2 Fjern all tapet og maling. Har veggen din vært litt fuktig, kan du ofte skrape av det meste med en sparkel. Ellers må du skaffe en tapetavdamper.

ETTERISOLERING

uten dampsperre, fuktproblemer og muggsopp

Fukt i yttervegger er et problem hvis du ønsker å isolere fra innsiden. Med disse nye isolasjonsplatene er problemet borte. Se selv.

Etterisolering av yttervegger kan foregå på mange måter, og det beste er som regel å gjøre det fra utsiden. Men fordi dette er veldig omfattende, har altfor mange opp gjennom årene laget en ekstra, isolert vegg innvendig, med dampsperre og gipsplater. I etterkant har dette gitt problemer med muggsopp og dårlig inneklime hos flere.

Nå har Ytong laget et isolasjonsprodukt, Multipor, som er 100 prosent diffusjonsåpent og uorganisk, slik at det ikke holder på vann og ikke kan bli angrepet av sopp. Det har en veldig høy isolasjonsevne og er bra til bruk på for eksempel kjellervegger, der det er risiko for høy fuktighet. Multipor lages i mange tykkelser, men vi vil anbefale 100 mm, som gir en god etterisolering. Platene sparkles og pusses, slik at veggene etterpå blir helt glatte. Alle materialer er diffusjonsåpne, og eventuell maling som du gir veggene etterpå, skal også være det. Dette er en løsning mange vil sette pris på.

3 Fjern løs puss, og slip veggene. Bruk et diamantbrett, eller lei eventuelt en diamantsliper med støvsuger. Den kan du også bruke hvis du skal fjerne større ujevnheter fra veggene.

4 Sjekk veggene for skjevheter. Er de ujevne eller ute av lodd, må du pusse dem først; er det bare noen mindre søkk, kan du blande opp litt lim og bruke det til å sparkle med.

DETTE HAR VI BRUKT

Materialer til 12 m² vegg

Ytong Multipor innvendig isolering:

- 50 stk. 100 mm isolasjonsplater, 39 x 60 cm
- 4 sekker Multiporlim
- 4 hjørnebånd
- 15 m² armeringsnett

Dessuten:

- ½ pose ferdigmørtel til ledningsspor
- Oppklossingsbrikker

Spesialverktøy

- 10 mm tannsparkel
- Diamantbrett
- Blandevisp og filsebrett

Les mer på www.ytongsiporex.no

De første platene

Før du setter opp den nederste rekken plater, skal du slå en vannrett strek på veggen 3 mm høyere opp enn høyden på platen. Du kan bruke et vanlig vater, men det er mye lettere med et laservater. Årsaken til de 3 mm, er at du skal kunne klosse opp platene over gulvet hvis det er litt ujevnt. Og det skal være plass til murrapp mellom gulvet og platene hvis det er et kjellergulv, slik at eventuell fukt fra gulvet ikke kan stige opp.

Platene limes fast med en spesiell diffusjonsåpen Multiporlim, som kjøpes sammen med platene.

1 Strek opp veggen ved hjelp av et vater, 3 mm høyere enn høyden på platene. Det vil si 39,3 mm. Det gir litt luft i bunnen, som du kan bruke til oppklossing hvis det er ujevnheter i gulvet.

Her skjærer du ut til en ledning som elektrikeren har trukket.

2 Lag plass til kabler og rør. Kommer det kabler og rør opp av gulvet, må du skjære ut til dem i bunnen av platene. Det gjør du med en hobbykniv.

Legg lim både på veggen og platene. Da er det enkelt å rette dem inn før de sitter helt fast.

Limet skal røres helt glatt uten klumper.

3 Rør opp et spann spesiallim. Bruk en bor-/skrumaskin og en blandevisp til flislim. Rør til limet har samme konsistens som fløtekrem.

4 Legg lim opp til streken på veggen. Trekk ut laget jevnt med en tannsparkel. Du kan nøye deg med bare å legge lim på platene, men da er det ikke så lette å rette inn, hvis en av dem sitter skjevt.

5 Legg også lim på baksiden av Multiporplaten. Men ikke på kantene, fordi platene skal støtes helt sammen for å oppnå maksimal isolering.

6 Kloss opp isolasjonsplatene. Den nederste rekken klosses opp med små plastklosser, som normalt brukes til vindusglass. Rekken skal sitte fullstendig vannrett, og nå helt opp til streken.

Oppsetting

Multiporplatene settes opp i forband, slik at skjøtene ikke er over hverandre. Det er viktig at du hele tiden får trykket platene godt inn i limet, så de sitter i samme plan, uten mellomrom.

Som vist tidligere, kan du skjære i platene med en hobbykniv. Her slipper du å ødelegge en håndsag, som på Siporex. En hobbykniv med noen ekstra blad, er alt du trenger for å dele platene.

Det er en god idé å streke opp der de enkelte rekkene skal sitte på veggen. Da hjelper strekene deg med å kontrollere at platene holder seg rette.

1 Kutt en plate på midten. Fordi annen rekke skal begynnes med en halv plate for å få skjøtene forskjøvet, skal du først merke opp på platen, og deretter skjære etter et vater. Bruk en hobbykniv med langt blad. Kuttet blir rent og støvfritt.

Bank med hånden, verktøy eller merker.

2 Bank platene på plass. Etter hvert som du setter opp platene, skal du holde en rettholt eller et vater på platene og banke dem på plass, slik at du får en plan vegg. Ikke bank for hardt. Det blir fort merker i platene.

3 Fortsett med å fylle opp veggen. Det er nesten som å bygge med Legoklosser. Ettersom du slipper å kutte særlig mye, går jobben fort. Merk deg de vannrette strekene på veggen.

4 Mål opp rundt vinduer og dører. Platene rundt vinduer og dører skal måles opp som vist, ved hjelp av en vinkel, slik at du får en jevn avslutning.

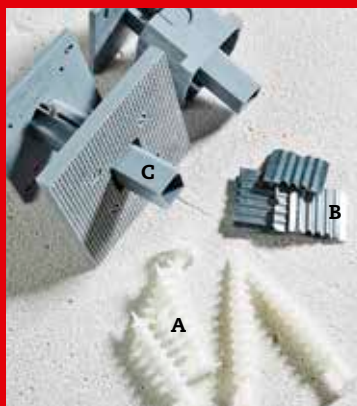
Understøtt eventuelt med en lekt eller et bord.

5 Slik settes platene over vinduer og dører. Limet kan holde platene etter kort tid, men glir overstykkene ned, må du støtte dem med en lekt til limet er tørt.

Skal du henge tunge ting på veggen?

Avhengig av hvor tunge ting du vil henge opp, har du forskjellige muligheter.

De fleste ting kan klares med at du borer et 6 mm hull og skrur inn en **plastplugg med grove gjenger (A)** i platen, og etterpå skrur en skrue i den. Det samme prinsippet finnes til gips. Du kan også **slå en liten bølgeplate (B) i veggen**. Den har et lite hull i midten som skruen settes i. I tillegg finnes det **spesielle plugger (C) som monteres før platene limes opp**. De kan bære en hylle eller en flatskjerm-TV.

MATERIALER

Du kan bruke Multipor-platene andre steder.

De lette platene er ideelle til å isolere betongtaket i kjelleren med. Hvis du vil isolere deler av huset utenfra, kan platene brukes der også.

VERKTØY

Hull til strømuttak. Det er elektrikerens oppgave å montere strømmen på veggen, men hull til boksene kan du lage selv. Du kan bruke en hullsag eller kjøpe et spesialbor hos Ytong, som borer hull i riktig størrelse.

Kabler og rør

Skal du trekke strømledninger, gjøres det nå. Elektrikeren har trukket kablene tidligere, men de skal felles inn i veggen, slik at de ikke skjemmer i rommet.

Heldigvis slipper du å leie en stor sporfreser, med en gedigen støvsky i huset som følge. Du skal bare skjære sporene med en hobbykniv, legge inn kablene, og pusse over etterpå med vanlig hurtigtørkende betong.

Den harde betongen gjør at du ikke skader ledningen senere, hvis du for eksempel skal henge opp et bilde.

1 Merk opp hvor ledningen skal være. Rip etter et vater, og lag et 3 cm bredt spor med en hobbykniv. Når du har laget det første sporet, kan du helt greit styre kniven uten vateret.

2 Riss flere ganger. Skjær også et par risser midt i sporet. Da er det bare å brette vekk avskjæret, og du har spor til ledninger eller rør.

3 Kablene, som elektrikeren har trukket, er satt fast med skrå skruer, slik at de ikke stikker utenfor platen. Legg kablene så dypt inn, at du kan få 1 cm betong på utsiden.

4 Fyll opp sporene med betong, og puss etter med pussebrettet. Da er du helt sikker på at betongen blir i plan med platene før de blir sparklet.

5 Se over veggen til slutt. Når alle platene er på plass, og alle spor lukket, sjekker du ujevnheter med en rettholt eller et vater. Slip vekk eventuelle ujevnheter med diamantbrettet.

TIPS

Mål opp riktig. Før du bestiller materialer, måler du hele arealet på veggen og bestiller etter det antallet m² du kommer frem til. Trekk bare fra vinduer og dører hvis de tar stor plass på veggen; det er alltid litt svinn på platene.

VERKTØY

Bruk en hobbykniv med langt blad. Platene kuttes enklest med en hobbykniv. Bruker du en sag, støver det voldsomt. Skaff deg en kniv med et blad som kan skyves ut. Har du et langt blad, går kuttingen veldig raskt.

Fakta om Multipor isolasjonsplater

De kan ikke angripes av sopp, stenger ikke fukt inne, og de er enkle å bearbeide.

Multiporplatene er ganske harde, **100 % uorganiske og avgir ingen skadelige stoffer.** Dessuten kan de ikke angripes av verken råte eller sopp, og de har en effektiv varmeisoleringssevne.

Platene settes opp **uten fukt- eller dampsperre.** Fordi de opptar og avgir fukt i takt med at luftfuktigheten i rommet endrer seg, er du alltid sikret et godt inneklima.

Platene skal **overflatebehandles med diffusjonsåpen maling,** slik at du ikke stenger for de spesielle egenskapene. Du skal ikke lime noe på veggen som kan stenge inne fukt.

Multipor er veldig lette plater, som på grunn av deres porøse tilstand drysser en del. Selv om du bruker en hobbykniv i stedet for en sag å kutte platene med, klarer du ikke å unngå at det ligger Multipor-støv over hele gulvet. Det er enkelt å feie vekk eller støvsuge opp, men steng dørene til andre rom før du begynner.

Etterbehandling

Etterbehandlingen består av en blanding av lim, armeringsnett og lim igjen. Til sammen sikrer det en hard og robust overflate, som til slutt kan males på.

Alt du legger på veggen skal være diffusjonsåpent, slik at Multiporen kan puste. Tapet og tapetlim skal du ikke bruke, ettersom det er organiske produkter, som muggsoppen er glad i.

1 Legg på et jevnt lag med lim på veggen med tannsparkelen. Har du en stor vegg, bør du gjøre det i etapper. Ellers risikerer du at limet rekker å tørke før du får lagt på armeringsnettet.

2 Monter hjørnebeskyttere ved dører og vinduer. Det er enkelt, hjørnet klippes bare til med en saks og presses inn i limet. Dermed får du et helt skarpt ytterhjørne.

3 Skjær til armeringsnett i riktig lengde, og trykk det inn i limet. Start i siden, og jobb deg bortover veggen med 10 cm overlapping mellom hver lengde, slik at alt blir dekket av armeringsnett.

4 Glatt ut limet som er trykket ut gjennom armeringsnettet med den glatte siden av tannsparkelen, slik at du får en helt glatt og jevn overflate. Det krever litt håndlag, men er likevel ganske lett, fordi det er et jevnt lag du har lagt på.

5 Dagen etter sparkler du veggen igjen. Glatt ut, og sjekk at veggen er jevn ved å holde opp et langt vater mot veggen. Rett eventuelt til med litt mer eller litt mindre lim.

Til slutt gattes veggen med et filsebrett, slik at du får en glatt og jevn overflate – klar til maling.